

STRESZCZENIE

Wykształcony w Berlinie Licht przed przybyciem do Gdańska pracował m.in. w Chełmnie, Soest, Wilhelmshaven i Wiedniu, jak również przy Wielkiej Wystawie Światowej w Londynie w 1851 r. i był współwynałazcą kręgowego pieca do wypalania cegieł, który zrewolucjonizował produkcję tego budulca. Do Gdańska przyjechał w 1857 r., aby objąć stanowisko architekta miejskiego. Pełnił tę funkcję przez trzy pełne, dwunastoletnie kadencje. Miasto dźwigało się jeszcze wówczas ze zniszczeń napoleońskich i borykało z licznymi problemami gospodarczymi i społecznymi. Ambitny budowniczy pragnął im zaradzić, jednak opieszałość radnych w pierwszych latach jego działalności skutecznie hamowała podejmowane inicjatywy. Sytuacja uległa zmianie w 1863 r., kiedy nowym nadburmistrzem Gdańska został Leopold von Winter. Wizjonerstwo Wintera i wszechstronność Lichta złożyły się na doskonałe narzędzie zmian, jakie zaszły w bałtyckim mieście portowym w następnych dziesięcioleciach. Dzięki ich uporowi i zaangażowaniu założono tu pierwszy w Europie całościowy system wodno-kanalizacyjny z naturalną oczyszczalnią ścieków, co pociągnęło za sobą gruntowny remont ulic i placów. Zbudowano połączenie kolejowe do Nowego Portu, dzięki poprowadzeniu Kolei Pomorskiej Gdańsk zyskał krótsze połączenie z Berlinem i Szczecinem i – gospodarczo kluczową – drogę żelazną na południe, połączoną z warszawską Koleją Nadwiślańską. Dzięki reformie szkolnej Wintera zbudowano szereg nowych szkół podstawowych według planów Lichta. Poza projektowaniem budynków municypalnych, architekt miejski zajmował się również restaurowaniem najważniejszych gdańskich zabytków, m.in. Ratusza Głównomiejskiego, Dworu Artusa i Zielonej Bramy. Po nadaniu Gdańskowi statusu stolicy prowincji, wybudowano kilka monumentalnych nowych gmachów, których formy, nadawane nie bez wpływu tandemu Winter-Licht, określiły wyraz artystyczny gdańskiej architektury na kolejne dekady. Nadburmistrz Leopold von Winter i Licht doprowadzili też do niwelacji części obwałowań, która pozwoliła na przestrzenny rozwój miasta w następnych dziesięcioleciach.

Niezaprzeczalnie można więc uznać Lichta za wybitnego, wszechstronnego inżyniera architekta o wielkiej wyobraźni twórczej, szerokich horyzontach, ponadprzeciętnym spektrum zainteresowań, wielkiej pracowitości i niewątpliwie niemałych talentach negocjacyjnych, co pozwoliło mu na odegranie chyba najważniejszej roli, jaka przypadła jakimkolwiek architektowi czynnemu w Gdańsku w okresie